

OBEČNÍ ZPRAVODAJ

Radim, Studeňany, Tužín, Podhájí, Lháň

Občasník

Říjen 2015

číslo 10

Říjen ve škole a školce

Září uběhlo jako voda a je tady říjen a s ním již tradičně spojena Drakiáda, která se letos uskuteční ve čtvrtek 15. 10. 2015 v 16.00 hodin. Sraz je na hřišti, draci budou poletovat na poli za hřbitovem. Velice rádi oceníme vlastní výrobu. Se začátkem říjnových dní začínají ve školce a škole kroužky. Děti ze školky se mohou těšit na výtvarnou dílničku a na setkávání „Povídáme si a hrajeme“, kde prostřednictvím nejrůznějších zábavných a pohybových aktivit se paní učitelka zaměří na rozvoj řeči. Školáci se mohou těšit na pěvecký a výtvarný kroužek a na kroužek doučování. Děti ze školky začaly jezdit stejně jako loni do Solné jeskyně do Jičína, celkem je čeká 10 návštěv. Dne 7. 10. 2015 proběhla ve škole a školce přírodovědná přednáška zaměřená na obojživelníky a žáby.

Děti se dověděly spoustu informací z jejich života, také to, že žáby jsou ohrožený druh a je potřeba je chránit. Děti se aktivně zapojily, spolupracovaly s přednášejícím a bylo vidět, že je to opravdu bavilo.

Naše škola se zapojila do projektu Evropské unie na podporu rozvoje čtenářské a jazykové gramotnosti. Nedílnou součástí projektu pro pedagogy je absolvování jazykových kurzů a tzv. stínování (stáž) na školách v zahraničí. Díky projektu můžeme školu dovybavit knihami a zvýšit úroveň IT techniky.

Hezké barevné říjnové dny?!

- Radka Koláčná -

ZMĚNA OTEVÍRACÍ DOBY od 1. 11. 2015

Jednota Radim

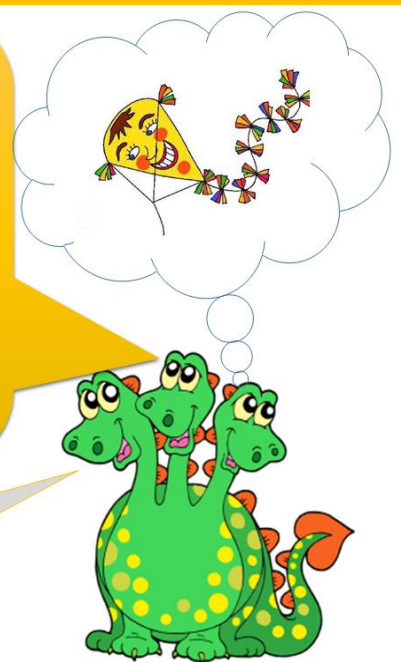
JEDNOTA, spotřební družstvo Nová Paka

pondělí	7:00 – 16:00
úterý	7:00 – 16:00
středa	7:00 – 16:00
čtvrtek	7:00 – 16:00
pátek	7:00 – 16:30
sobota	7:00 – 10:30

Já dráček Mráček společně se ZŠ a MŠ Radim a Sokolem Radim vás všechny zvou na Drakiádu, která se bude konat v Radimi **22. 10. 2015** od **16:00h.**

Sraz je na hřišti!

Původní termín 15.10.2015 se kvůli počasí ruší!!

Pranostiky na říjen

Po teplém září zle se říjen tváří.

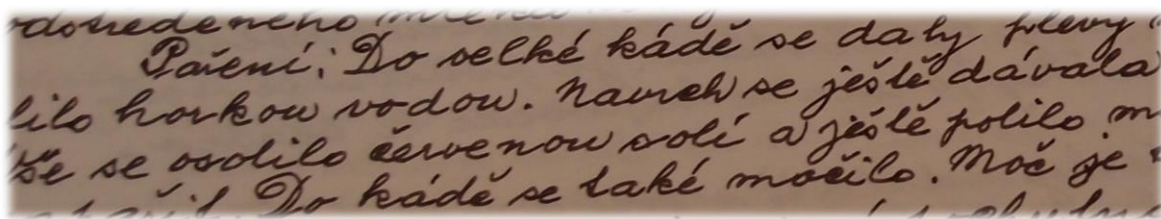
V říjnu mráz a větry - leden, únor teplý.

Sněží-li brzy v říjnu, bude mokrá zima.

Když dlouho listí nespadne, tuhá zima se přikrade.

ZAPSÁNO V OBEČNÍ KRONICE - 1. část

V dnešním čísle Obecního zpravodaje přecházíme od vyprávění pamětníků, k výpisům z radimské obecní kroniky. Začínáme zápisem pana **Václava Nidrlého** o práci na hospodářství kolem 10 hektarů.

originál písma z kroniky

Doba mezi vánočními svátky a Novým rokem byl čas, kdy se měnila místa služebných. Bylo to jakési přestupní období, kdy také čeleď měla trochu volna. K novému hospodáři přišel chasník nebo služebná se svým skrovným majetkem, který si přinesli s sebou pod paží a v ranci na zádech. Chasníci, kteří vykonávali vojenskou službu, nosili své věci v šikovném vojenském kufru. Ubytovali se různě. Ve světničce, to v tom lepším případě, ale bývalo to i ve špýchaře nebo na půdě u komína. Ve vyjmenovaných místech nebyla kamna, ale byla tam obvykle nějaká skříň, stůl a postel. Sem přicházeli obvykle po večeri, která byla ve světnici. Tito pracovníci byli zaměstnáni k tak zvanému celému zaopatření. Vyplývala z toho měsíční mzda, jídlo, bydlení, pobyt ve světnici při jídle. Dobrý zaměstnavatel také někdy při jarmarku kupoval pro služebné podle oblíbenosti, třeba košile, zástěru nebo i botky.

Zimní pracovní režim sestával hlavně v každodenní práci v chlévech a maštálích. Ráno bylo nutno nejprve vyházet hnůž na hnojiště, zamést a podestlat dobytek. Vymetly se žlaby a nejprve se dávalo paření, potom dobytek dostal seno a nakonec ještě slámu nebo ouhrabky. V době kdy krávy žraly tak se dojilo. A to do dojaček. Kráva se uklidnila, omylo se jí vemeno a šikovné ruce dojičky postupným tlakem na struky a mírným tahem usměřovaly tok mléka do dojačky, kterou svírala kolena. Dobrá dojička musela mít mléko pěkně zpěněné v dojačce. Potom se mléko cedilo přes sítko do hrnků a odnášelo do světnice, kde se odstředovalo. Tuto práci si hospodyně obvykle dělala sama. Oddělovala se smetana, ze které se vždy po několika dnech tlouklo máslo. Z odstředěného mléka se vyráběl tvaroh.

Paření: Do velké kádě se daly plevy nebo řezaná sláma, drtky ze sena a vše se zalilo horkou vodou. Navrch se ještě dávala nakrouhaná řepa, brambory a řepné řízky. Vše se osolilo červenou solí a ještě polilo melasou. Kád' se přikryla plachtou a nechalo zapařit. Do kádě se také močilo. Moč je teplá a slaná. Za den se tato směs stala velice žírnou a dobytek si na ní pochutnával.

Paření, stejně tak i voda se nosila v dřevěných putnách. Byly to nádoby, které vyráběl bednář asi tak pro 12-15 litrů vody. Ze dřevěných lubů byla sestavena nádoba od elipsovitě základny asi 50 cm vysoká opatřená dvěma obručemi. Jedna část boku byla vyšší a v ní byla těsně nad vrchem nádoby díra přesně pro ruku. Výhoda byla v tom, že oproti kbelíku mohly být ruce těsně u těla a ruce tak nebolely. Otruby žitné se dávaly kravám v laktaci a pšeničné se pařily do pití telatům.

- Miroslav Říha -

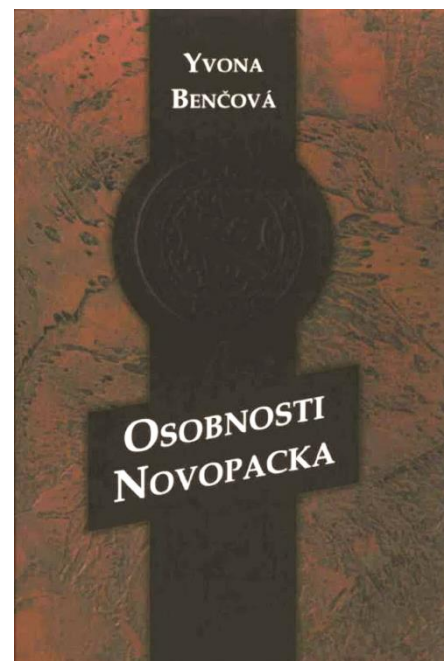
OSOBNOST SE VZTAHEM K NAŠÍ OBCI

Dostala se mi do rukou velice zajímavá kniha „Osobnosti Novopacka“ od paní Yvony Benčové. Když jsem si ji se zájmem prolistoval, zjistil jsem, že některé z osobností mají vztah i k našim obcím. Podařilo se mi spojit s autorkou, to proto, abych si dovolil, zda mohu některé texty použít pro Radimský zpravodaj. Jsem rád, že jsem byl úspěšný. Mimochodem – publikaci „Osobnosti Novopacka“ vydalo město Nová Paka a k dostání je tamtéž. Stojí za to si ji opatřit ...

JAN TOBIÁŠEK – kaplan v Nové Pace, hudebník, básník

Narozen 19.1.1811 v Sopotnici, zemřel 5.12.1868 v Radimi.

J. Tobiášek se narodil v rodině učitele a hudebníka Karla Tobiáška. První hudební základy získal v rodině. Po skončení školní docházky ve svém rodišti pokračoval ve studiu na gymnáziu v Rychnově nad Knežnou. Pokračoval studiem filozofie v Litomyšli a bohosloví v Hradci Králové, kde se seznámil s V.K. Klicperou. Vysvěcen byl dne 25.7.1835. Jeho prvním působištěm byla duchovní správa v Nové Pace, kde působil jako propagátor hudby a lidového muzicírování. Než stačil svoje nově získané poznatky rozvinout, byl přeložen konzistoří na začátku roku 1839 do Radimi a do Pecky, kde našel velké možnosti pro svoji duchovní a hudební práci. Pecka v době jeho působení měla si sto devadesát stavení a její obyvatelé žili poměrně v chudobě. Větší majetek patřil Trauttmansdorffům a panská vinopalna H.Munselovi. V souvislosti s Tobiáškovým peckovským působištěm je zmiňováno: „Při vítání vrchnosti hraběte Aichenburka dne 26.9.1843 v Lázních Bělohradě se po městě ozýval hlahol trub a

bubnů, střelba a byla zpívána píseň složená Josefem Pelikánem opatřená hudbou Jana Tobiáška, kaplana Peckovského a byla přítomným vytištěná rozdávána.“

Z Pecky odešel do Radimi, kde žil až do své smrti s výjimkou let 1847 až 1856, kdy působil v Jičíně. V Jičíně vydal v roce 1856/57 s A.Malochem zpěvník České zpěvy, který obsahuje pět set písní. Asi sto dvanáct písní jsou původní Tobiáškovy skladby a ve zpěvníku jsou označeny kroužkem. Zpěvník vydal a vytiskl F. A. Kastránek v Jičíně. První je píseň podle ruského nápěvu Nediv se můj pane mocný, v ukázce je píseň 17 a 24.

Píseň 17

Že mne Češka zrodila,
země česká zplodila,
že mne Čechem nazývají,
prsa rozkoš nabývají.

Píseň 24 (snad věnovaná Kordinovi)

Rád bych se do vlasti vrátil,
kdež jsem jednou šťastně žil,
kde jsem léta dětství svého
v nejkrásnějším květu snil.

V Radimi spolupracoval J.Tobiášek s majitelem hostince a truhlářství V.Draslarem, se kterým založil divadlo a divadelní spolek v roce 1860. U Draslarů se scházela velká společnost. Hostinský byl příbuzným J.Gebauera (jazykovědec), kterého podporoval na studiích, a strýcem J.Tulky (malíř), ten trávil v Radimi volné chvíle za studií v Jičíně. Ve stejném roce, kdy byl založen radimský spolek ochotníků, vznikla i obecní a školní knihovna. V roce 1870 byla založena přičiněním starosty V.Draslara pošta, o kterou se zasazoval i J.Tobiášek. Švagrem J.Tobiáška byl další významný regionální hudebník F.Lopatář, který v roce 1837 učil v Častolovicích a jeho ředitelem byl K.Tobiášek, otec radimského kaplana. Na radu právě kaplana J.Tobiáška si zažádal v roce 1856 F.Lopatář o místo na bělohorské škole, kam 14.1.1856 nastoupil.

Kaplan, buditel a hudebník J.Tobiášek zemřel o adventu roku 1868. Jak je napsáno v zápisech: „Lidé čekali, kostelník pro něho šel na faru a s jeho bratrem, který byl u něho, jej uřízli. Na pohřeb šly všechny školní děti z celé kolatůry. Jak jej pochovávali, strhl se velký vítr, že musili všichni utíkat, tašky s kostela padaly.“

Tak tolik text paní Yvony Benčové. Velmi zajímavé je jistě to, že Jan Tobiášek, i když spáchal sebevraždu a zároveň byl kněz, byl pohřben do posvěcené půdy.

Ještě dnes jeho hrob nalezneme napravo před vstupem do kostela sv. Jiří v Radimi. Svědčí to o tom, že byl skutečně velice uznávanou osobností, když mu byla „přiznána“ takto zásadní výjimka.

- Václav Nidrlé ml. -

STUDEŇANY - POPISNÁ ČÍSLA

ČÍSLO 39 – DUŠAN MARKL

Grunt patřival rodině Podzimkově. Podle ústního podání se zde připomínají (bez přesnějšího letopočtu) rodina Petrova a dále Hruškova. Jejich dceru si vzal pan Podziměk. V roce 1870 se sem přišel Jan Haken (narozen 1846), když si vzal za ženu Annu dceru Podzimkových. Měli spolu dvě dcery: Františku, provdanou Machytkovou do Robous a Annu provdanou Mackovou do čísla popisného 7 ve Studeňanech. Po smrti Anny Mackové se stala majitelkou její dcera Marie Luňáková, následně pak dcera Jana Macka Anna Klváčková a dále dcera Anny Klváčkové Kateřina Hajná, která chalupu prodala nynějšímu majiteli, Dušanu Marklovi (1976).

Teď v říjnu kvůli rozsáhlejším příspěvkům píšeme jen o jednom čísle popisném, v listopadu se ale opět vrátíme k normálnímu rozsahu (dvě až tři čísla). Máte-li chuť se přidat s informacemi, které nemusíme znát, přivítáme to! Můžete se ozvat na mail nidrlovi@wo.cz, telefonech 493597343 (Václav Nidrlé st.), 602128177 (Božena Koudelková) nebo 603346410 (Václav Nidrlé ml.)

- autorský kolektiv -

Co se chystá

Posezení se seniory	22.11.2015
Rozsvěcení vánočního stromu	27.11.2015
Vánoční koncert v kostele	13.12.2015
Vánoční výstava	7.12.-13.12.2015

Letošní vánoční výstava bude na téma „Vánoce s kouzlem přírody“.

Uvítáme zapůjčení dekorací, ozdob, aranžmá, vlastní tvorby apod. k danému tématu přírodních materiálů. Fantazii se meze nekladou. Kreativita vítána ☺ Aranžování výstavy bude cca 3.12.2015, proto je třeba dané předměty přinést na OÚ nejdéle v tento den. Kdo by se tak rozhodl, prosíme, aby se zkontaktoval s Marcelou Danišovou, Jarmilou Adolfovou nebo Zdeňkou Stříbrnou, abychom měli alespoň trochu představu o tom, co se nám „sejde“.

Sdružení zahrádkářů v Radimi opět poskytuje službu MOŠTOVÁNÍ OVOCE

- každou sobotu od 8-12h v Radimi u hasičské zbrojnice
- ovoce je nutno již doma umýt a vytřít, na mošt přiměřené nádoby
- z 10 kg jablek lze vylisovat přibližně 6-8 litrů moštu
- poplatek 3,50 Kč za 1 litr
- každý obdrží mošt ze svého ovoce
- větší množství na objednání - tel. 608 608 262

Recepty (které možná neznáte)

Kromě moštu si z jablek můžete připravit například zdravý

jablečný ocet

Obsahuje celou řadu velmi zajímavých látek, ať už jsou to vitamíny, minerály či další látky. V první řadě je to pochopitelně octová kyselina odpovědná za jeho kyselou chuť. Z vitamínů jsou to vitamíny ze skupiny vitamínů B - B1 (thiamin), B2 (riboflavin) a B6 (pyridoxin), niacin, kyselinu panthotenovou a kyselinu listovou, dále vitamín C a provitamin beta karoten. Z minerálů je to draslík, vápník, hořčík, sodík, fosfor či železo. Obecně jablečný ocet posiluje metabolismus, podporuje imunitu nebo odstraňování toxinů z těla, je dobrý pro zlepšení trávení.

Pro vnitřní užívání se obvykle doporučuje 3 x denně dvě kávové lžičky do šálku vody a pije se mezi jídly.

Jak si ho doma jednoduše připravit:

- 1 kg jablek nastrohat i se slupkou a jádřincem, nejlépe na plastovém struhadle
- vložit do skleněné nádoby a zalít vodou tak, aby sahala asi 5cm nad nastr. hmotu
- přiklopit víčkem a nechat týden na teplém místě
- 2x denně je toto potřeba promíchat dřevěnou vařečkou
- po týdně scedit, uzavřít nádobu a 21 dní dát na temné místo, například do spíže
- poté přecedit přes plátýnko a nalít do láhvi

Tak přeji, ať se Vám podaří ☺ a pozor na to, že se začíná ochlazovat, a tak je nejvyšší čas na přípravu zázvorového likéru (viz Obecní zpravodaj č. 1/2015) ☺

- Marcela Danišová -

ZÁJEZD NA MUZIKÁL
do GOJA MUSIC HALL PRAHA

FANTOM OPERY

v sobotu 31.10. 2015 od 19,00 hod
odjezd v 16,00 hod
cena cca 1000,- Kč

Zájemci, pište se do seznamu v místní
prodejně.

- Zdeňka Stříbrná -

Výročí v našich vískách

Listopad

Holubjak Ondrej
Fořt Miroslav
Nidrlé Václav st.

Prosba

Pokud by někdo měl po podzimní úpravě zahrady odkopek trvalky, keřičku apod., moc bychom to uvítali. Použili bychom to ke zvelebení prostoru před obecním úřadem a prodejnou. Možné ponechat u obecního úřadu.

Redakce: M. Danišová, Z. Stříbrná, M. Říha, V. Nidrlé, J. Adolfová, Š. Kořínková, R. Koláčná

Počet výtisků: 200 ks

Kontakt: obecnizpravodaj@centrum.cz, www.obec-radim.cz

Tisk a distribuce: OÚ Radim